

POPRAWIEZ CIAŁO W RUCHU. ANTROPOLOGICZNE STUDIUM UCIELEŚNIONYCH DOŚWIADCZEŃ I ZMIANY TOŻSAMOŚCI UCZESTNICZEK KULTURY FITNESS

Projekt obejmuje badania nad ucieleśnionymi doświadczeniami i praktykami ruchu uczestniczek kultury fitness w Polsce, a dokładniej w Warszawie. Głównym celem projektu jest zbadanie, jak zaangażowanie uczestniczek kultury fitness w praktyki ruchu wpływa na ich ucieleśnione doświadczenia i zmianę kobiecej tożsamości indywidualnej.

Na potrzeby projektu kobieca kultura fitness definiowana jest jako kultura ruchu, to jest kultura, która w centrum zainteresowania stawia ciało w praktyce ruchu. W Polsce to kobiety tworzą największą grupę osób uczestniczących w kulturze fitness, stąd orientacja na kobiece doświadczenie. Dodatkowo, jako instruktorka fitness sama współprzeżywam i współtworzę 'świat' uczestniczek kultury fitness. Studia nad kulturą fitness, procesami (re)definiowania i (re)produkowania wzorów kobiecości oraz procesami (re)konstruowania tożsamości w kulturze zachodniej i popularnych wyobrażeniach, oddnoszą się głównie do kobiecego wyglądu i ciała uprzedmiotowionego. Taka perspektywa może prowadzić do umacniania ujęć stereotypowych, które zniekształcają kobiecą kulturę ruchu. Chociaż ciało jest kluczowym elementem w konstrukcji tożsamości uczestniczek kultury fitness, nie może być ono ograniczane do ciała uprzedmiotowionego i kobiecych relacji z nim. Proponuję nowe, antropologiczne podejście, skupiające się na doświadczeniu, ucieleśnieniu i działaniu, ażeby przeanalizować zaangażowanie uczestniczek w praktyki ruchu i skutki tego zaangażowania w całej złożoności, wykraczającej daleko poza ciało uprzedmiotowione. Wierzę, że cielesność i ruch, które doświadczane są przez jednostkę subiektywnie, pierwszoosobowo i na wiele sposobów, mogą być traktowane jako narzędzia, poprzez które jednostka konstruuje interakcje z innymi podmiotami, a co za tym idzie, indywidualną i zbiorową tożsamość. Dodatkowo, czerpiąc inspirację z koncepcji ucieleśnionych praktyk ruchu (*embodied movement practices*) Anne Birgitte Leseth (2014), proponuję przeszerzenie zakresu badań, poprzez włączenie codziennych praktyk ruchu i analizowanie całości w ramach szerszego kontekstu przestrzenno-czasowego.

W ramach projektu badania terenowe będą prowadzone przez jedną osobę, przy zastosowaniu metod etnograficznych, w jednej z warszawskich sieci fitness, podczas bezpłatnych szkoleń organizowanych dla instruktorów fitness przez tę sieć oraz podczas płatnych szkoleń organizowanych dla instruktorów fitness przez profesjonalne szkoły fitness, operujące na rynku polskim. Wybrana sieć to sieć komercyjna, o średnich rozmiarach i standardzie, posiadająca 15 klubów fitness w różnych dzielnicach Warszawy. Jestem w niej zatrudniona jako instruktorka fitness. Wywiady będą prowadzone z master instruktorkami (znanymi trenerkami, które prowadzą szkolenia dla instruktorów fitness), zwykłymi instruktorkami fitness oraz zwykłymi kobietami uczestniczącymi w treningach grupowych, jako że wszystkie one kształtują i zmieniają kobiecą kulturę fitness. Żeby jednak nie utracić specyfiki doświadczenia i sensu ruchu, zamierzam wykorzystać również niedyskursywne metody badawcze, między innymi różnorodne techniki pracy z ciałem.

Wyniki projektu przyczynią się do pogłębienia refleksji nad współczesnymi procesami tożsamościowymi. Badania nad relacjami fitness-tożsamość kobiet pozwolą na szerszą diagnozę współczesnej kultury. Analiza aktywnego uczestnictwa kobiet w kulturze fitness w Polsce umożliwia kreatywne negocjowanie roli kobiecego ciała w kulturze i artykułowanie krytycznych interpretacji ucieleśnienia jako sposobu bycia-w-świecie (*being-in-the-world*). Jednocześnie projekt umożliwia badanie kobiecej kultury fitness w Europie Środkowo-Wschodniej, w której kultura ruchu rozwijała się inaczej niż na Zachodzie, jakkolwiek do tej pory zagadnienia te rzadko skupiały uwagę badaczy. Wymiernym efektem projektu będzie seria anglojęzycznych artykułów i anglojęzyczny maszynopis monografii poświęconej ucieleśnionym doświadczeniom i zmianie tożsamości uczestniczek kultury fitness.